

15. august 2025

EM 2025/52

I medfør af §36 i Inatsisartut Forretningsorden fremsætter jeg følgende forslag til forespørgselsdebat:

Forslag til forespørgselsdebat om, hvilke initiativer vi bør iværksætte med henblik på at forebygge den stigende personfarlige kriminalitet blandt børn og unge under 18 år.

(Medlem af Inatsisartut Bo Martinsen, Demokraatit)

Den personfarlige kriminalitet blandt børn og unge under 18 år er en voksende og alvorlig samfundsudfordring. Særligt bekymrende er den seneste udvikling i form af flere voldelige episoder begået af unge – ofte i grupper – mod jævnaldrende eller tilfældige ofre.

Ifølge Grønlands Politis årsstatistikker og mediedækning fra er der sket en stigning i antallet af anmeldelser om personfarlig kriminalitet begået af mindreårige i 2024. Anmeldelser om vold, voldtægt, trusler og anden personfarlig kriminalitet er igen på niveau med 2020 og 2021, hvilket understreger behovet for øget opmærksomhed og handling¹.

Et særligt opsigtsvækkende eksempel på denne udvikling fandt sted i februar 2023, hvor en 14-årig dreng blev brutalt overfaldet af en gruppe teenagere uden for Ungecenteret i Nuuk. Overfaldet blev ikke blot udført med brutal vold. Det blev også filmet og delt på sociale medier, hvilket vidner om en urovækkende normalisering og digital iscenesættelse af vold blandt unge. Drengen fik en alvorlig øjenskade og måtte behandles på Rigshospitalet². Denne hændelse er desværre blot et eksempel på en udvikling, der går i den forkerte retning, hvilket er en trussel for den enkeltes tryghed og for den sociale sammenhængskraft i vores samfund.

For at imødegå den stigende personfarlige kriminalitet blandt børn og unge er det afgørende, at vi fra politisk side sætter ind med en bred og koordineret indsats. Forebyggelse skal tage afsæt i både de miljøer, hvor børn og unge færdes, og i de strukturer, der har ansvar for deres trivsel og udvikling.

Skolen og fritidslivet spiller en central rolle i den tidlige forebyggelse. Derfor bør der investeres i at styrke undervisningen i konflikthåndtering, empati og digital ansvarlighed allerede fra de tidlige klassetrin. Samtidig bør der sikres flere ressourcer til fritids- og ungdomsklubber, så de kan tilbyde trygge og inkluderende fællesskaber, hvor negativ gruppeadfærd og social udstødelse forebygges.

¹ Årsstatistik 2024 Grønlands Politi

² "14-årig filmet under gruppeoverfald: - Det er vores ansvar som voksne" - artikel på Sermitsiaq.AG den 14. februar 2023.

En systematisk og tværfaglig tidlig indsats er også vigtig. Der bør etableres faste samarbejder mellem skoler, sociale myndigheder og politiet, så udsatte børn og unge opdages tidligt, og familierne kan få den nødvendige støtte. Forældre spiller en nøglerolle i børns udvikling, og der er derfor behov for at udbygge forældreprogrammer og familiecentre med fokus på opdragelse, grænsesætning og relationer.

I lyset af sager som overfaldet på den 14-årige dreng i Nuuk, hvor volden blev filmet og delt online, er det også nødvendigt at tage digitale dimensioner af ungdomskriminaliteten alvorligt. Der bør igangsættes målrettede initiativer mod deling og glorificering af vold på sociale medier, herunder oplysning og opstramning af regler.

Endelig bør behandlingstilbud til unge med psykiske vanskeligheder, traumer eller misbrug styrkes og gøres mere tilgængelige. Mange unge, som begår vold, har formentlig selv været udsat for svigt og overgreb. Derfor skal forebyggelse også handle om at bryde den onde cirkel gennem professionel hjælp og støtte.

Alt dette kalder på en samlet politisk indsats. Vi må tage stilling til, hvordan vi bedst muligt beskytter vores børn og unge – ikke kun mod at blive ofre for kriminalitet, men også mod at blive gerningspersoner. Det kræver mod, vilje og handling, hvis vi vil sikre, at vold og overgreb ikke bliver normaliseret blandt næste generation.

I den forbindelse er det vigtigt, at vi ligeledes har fokus på at skaffe den fornødne hjælp til de unge, der er dømt, således, at de kan gennemgå en udvikling og en resocialisering, der gør, at de ikke fortsætter deres kriminelle løbebane i voksenlivet.

Jeg mener, at det er en vigtig politisk opgave at være med til at sikre en tryk og sammenhængende fremtid for vores børn og unge. Og her er det helt essentielt at forebygge personfarlig kriminalitet.

Jeg ser frem til at lytte til idéer og forslag til initiativer fra de øvrige partier og Naalakkersuisut.